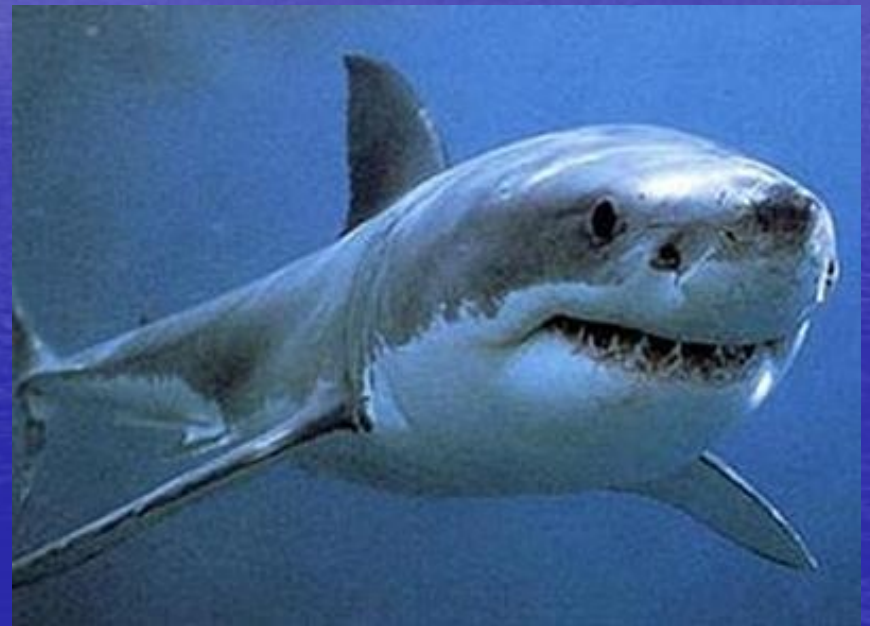

Morski pes

Opis

- Obstaja okoli 350 različnih vrst, ki so razdeljene v 9 rodov. Nekatere vrste psov plavajo blizu gladine morja, druge tisoče metrov globoko, blizu obale ali daleč na odprtem morju, kar kaže na veliko lastnostno pestro.

Zgodovina

- Prazgodovinski predniki morskih psov so plavali v svetovnih oceanih že pred milijoni let.
- Do sedaj je izumrl morski pes megalodon. Živel je pred 5 do 25 milijoni let. Dokaz za njegov obstoj so le velikanski zobje, ker je imel okostje iz hrustanca, ki dokaj hitro razpade. Njegove zobe so našli v Avstraliji, Afriki, Ameriki in v Evropi. Stari Grki in Rimljani so mislili, da ti zobje pripadajo zmajem ali velikanskim kačam. Uporabljali so jih kot orodje za rezanje. Megalodon je največji plenilec, znan do sedaj, ki je kdaj koli živel na Zemlji. Vzrok za njegovo izumrtje še ni točno znan. Nekateri verjamejo, da ga je nadomestil današnji beli morski pes, ki je bolje prilagojen življenjskim pogojem v današnjih oceanih.

Zgradba

- Morski psi se od ostalih rib razlikujejo po skeletu, ki je kot pri ražah, skatih in ostalih hrustančnicah iz hrustanca. Koža morskih psov je pokrita z luskami, ki imajo zobce, ribe pa imajo luske gladke. Imajo tudi pet, šest ali sedem škržnih rež na vsaki strani, ribe kostnice pa le po eno. Povprečna življenjska doba morskega psa je manj kot 25 let, čeprav ena vrsta psov živi 70 do 100 let. Morski pes raste vse življenje.

Razmnoževanje

- Morski psi se razmnožujejo na več načinov, lahko:
- ležejo jajca v ovojnici, kjer se zarodek razvija. V telesu nosijo žive mladiče, ki se hranijo preko placente (posteljice). V telesu nosijo jajca v ovojnici, kjer se mladiči razvijejo in nato rodijo živi. Samice morskega psa nosijo mladiče oz. jajca od 9 mesecev do dveh let, odvisno od vrste psa.

Voh

Voh imajo izredno razvit. Celo določi lahko, v katero nosnico je prišel močnejši vonj. S pomočjo posebnih kanalov na glavi doseže, da teče voda z vonjem v nosnici. Kladvenice so zato pogosto med prvimi morskimi psi, ki pridejo do ladje, ko se čez krov mečejo deli rib. Nekatere vrste morskih psov lahko zavohajo vonj v zraku in nato plavajo po površini z nosnicami nad vodo.

Vid

- Tudi oči morskega psa so izredno sposobne, saj lahko vidijo tako na blizu kot na daleč, beli morski pes pa lahko prilagodi oči tako, da vidi ostro tudi nad morsko gladino. Psi razlikujejo barve in si znajo zapomniti obliko predmeta za dolgo časa. Oči morskega psa imajo to posebnost, da lahko vidi tudi v slabi svetlobi. Njihove oči svetijo podobno kot mačkine. Pri vrstah morskih psov, ki živijo blizu morske površine, so ploščice povezane z vrečkami črnega pigmenta, ki se pri močni svetlobi razporedi po ploščici in tako zmanjša odboj svetlobe. Pes prekrije oči s tanko kožico za zaščito takrat, ko napada na žrtev.

Zanimivosti

- Glava morskega psa je pokrita s številnimi porami, ki vsebujejo elektoreceptorje. S tem organom morski pes zazna še tako zelo šibko električno polje, ki ga proizvajajo živa bitja, še posebej takrat, ko se krčijo mišice (npr. pri plavanju). Ta organ lahko služi tudi da se pes orientira, saj pes med plavanjem oddaja električne valove, ki so različni, odvisni od smeri plavanja glede na zemeljsko magnetno polje. Na ta način deluje ta organ tudi kot nekakšen notranji kompas.

- Morski psi so različnih velikosti, največji med njimi pa je morski pes kitovec, ki se hrani s planktonom, dolg pa je kar 16 do 18 m. Največji ujeti morski pes kitovec je bil dolg 13 m in je tehtal 15 ton. Najmanjši pes meri 15 cm in tehta le 28 gramov. Beli morski pes naj bi zrastel do 9 m, največji ujeti pa je meril dobrih 7 m in tehtal 3,5 tone.

Obstoj morskega psa

- Zaradi vsega tega opisujejo morskega psa kot popoln stroj za ubijanje, ki je zaradi svojih izrednih sposobnosti skoraj brez sprememb preživel nekaj milijonov let.
- Letno je na svetu manj kot sto napadov na človeka, od teh je 25–30 usodnih. Vsako leto ribiči pobijejo 30–100 milijonov morskih psov, zato 80 % vrst morskih psov grozi izumrtje.